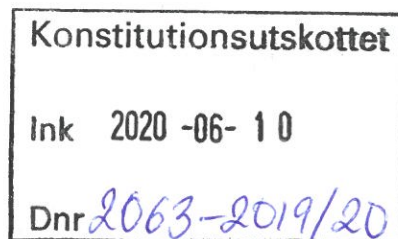

2020-06-10

Till konstitutionsutskottet

Begäran om granskning av statsrådet Anna Ekströms uttalanden angående PISA-undersökningen 2018

Programme for International Student Assessment (PISA) är världens största elevstudie och drivs av OECD. Femtonåriga elever från 79 länder (2018) gör prov i matematik, naturvetenskap och läsförståelse vart tredje år. Sverige placerade sig bland de sex bästa länderna 2003 men sjönk successivt i alla ämnen och hamnade 2012 på plats 38, vilket innebar den största resultatförsämringen av alla länder 2000-2012. År 2015 bröts den nedåtgående trenden, och 2018 låg Sverige på plats elva. Det internationella medelvärde är standardiserat till 500 PISA-poäng. 2018 fick svenska elever 506 poäng i läsförståelse, 502 poäng i matematik och 499 poäng i naturvetenskap.

PISA-studien är prestigefylld och används i praktiken som mått på hur den svenska skolan står sig i jämförelse med andra länders, samt utvecklas över tid. Utbildningsminister Anna Ekström publicerade följande på DN debatt efter att PISA-studien släppts. ”Detta är en glädjens dag. Resultatet av Pisaundersökningen visar att svensk skola står stark och är på väg tillbaka till kunskapsresultat i toppklass. Uppgången beror på kloka kunskapsreformer, stora satsningar på skolan och hårt arbete från elever, lärare och rektorer.”.

Enligt en granskning i Expressen 200602 skulle dock Sveriges elever ha fått 493-501 poäng i läsförståelse, 491-498 poäng i matematik och 488-495 poäng i naturvetenskap, och sannolikt än lägre resultat, ifall provet utförts i enlighet med OECD:s regelverk. Sverige undantog, enligt granskningen, 7 procent på grund av bristande språkkunskaper istället för de 1,9 procent som regelverket föreskrev. Sverige har med 11,1 procent den största exkluderingsgraden av elever av alla länder i hela PISA-studien. Genomsnittet för OECD-länderna är 4,0 procent. I varje land ska urvalet omfatta minst 150 skolor och 37 elever inom respektive

skola. OECD gjorde ett urval av 227 skolor och därefter gjordes ett slumpmässigt urval av 7133 elever. Rektorer på utvalda sekretessbelagda skolor har fått anvisningar av Skolverket. Expressen lyckas leta reda på tre rektorer. De har alla undantagit elever på regelbrottslig grund.

Magnus Henrekson, professor i nationalekonomi, menar att Skolverket - trots egna misstankar om felaktig bortgallring av utländska elever - har använt dessa uppumpade resultat för att ge en alltför positiv bild av hur den svenska skolan utvecklats.

Statsrådet Anna Ekström har haft stort intresse av förbättrade PISA-resultat. Om statsrådet varit aktivt delaktig i att falsifiera och dela osanna uppgifter är detta naturligtvis mycket allvarligt och bör underställas en granskning av Konstitutionsutskottet. Om statsrådet inte aktivt medverkat till de osanna uppgifterna men ändå haft kännedom om att resultaten framtagits på felaktig grund och trots detta valt att uttala sig som hon gjort kan det med fog ifrågasättas om hon lämnat korrekta uppgifter.

Konstitutionsutskottet har i alla händelser konstaterat, bland annat i betänkande 2017/18:KU20, att den självklara utgångspunkten ska vara att ett statsråds uttalanden är korrekta. Jag hemställer därför att konstitutionsutskottet granskar statsrådet Anna Ekströms hantering och kommunikation kring 2018-års PISA-undersökning.

Patrick Reslow (SD)